

Voorjaarstrek van de Wintertaling in kleigraslanden

Jan van 't Hoff

De Wintertaling blijkt in het voorjaar vrij onopgemerkt door te trekken in de Groninger kleigraslanden. Dit verslag geeft een eerste, globale indruk van dit verschijnsel.

Werkwijze en gebiedsbeschrijving

De waarnemingen over de doortrek van de Wintertaling zijn verzameld tussen 1 april en 30 juni 1991. De gegevens zijn verzameld tijdens een weidevogelkartering in de kleigraslandgebieden direct ten noorden en ten westen van de stad Groningen.

Het gebied ten noorden van de stad (Sauwerd) wordt ruwweg begrensd door de spoorlijn Groningen-Winsum, Winsum, Onderdendam, Bedum en Noorderhogbrug. De onderzochte oppervlakte bedraagt 1 705 ha. Het graslandgebied ten westen van de stad (ZWK) wordt begrensd door de wijk Vinkhuizen, de provinciale weg Groningen-Zuidhorn, Zuidhorn, het Hoendiep en Hoogkerk. Het onderzochte deel van dit gebied is 1 732 ha groot. De totale oppervlakte bedraagt 3 437 ha.

In de maand april is het hele gebied eenmaal bezocht. De tweede en derde bezoekeronden vonden, in een kleiner deel, in mei en juni plaats.

Voor het aantalsverloop zijn alle waarnemingen per weeknummer verwerkt. Een week bestond gemiddeld uit 4 velddagen. De gemiddelde aantallen Wintertalingen zijn uitgedrukt in dichtheden per 100 ha. Deze dichtheden zijn berekend aan de hand van de aantallen per telgebied. In Sauwerd bedraagt de gemiddelde oppervlakte van een telgebied 120.0 ha, en in het ZWK 157.5 ha.

Resultaten

In figuur 1 is het doortrekverloop van de Wintertaling tussen 1 april en 15 mei weergegeven. De laatste waarneming dateert overigens van 24 april. De meeste Wintertalingen zijn in de eerste week van april geteld, met een hoogste gemiddelde dichtheid in week 14 van 6.5 vogels per 100 ha. In de weken 15 tot en met 17 blijven de gemiddelde aantallen onder de 4.0 per 100 ha. Om een indruk te geven van de omvang van deze doortrek: tussen 1 en 24 april zijn in totaal - in een gebied van ruim 3 400 ha - 94 Wintertalingen geteld.

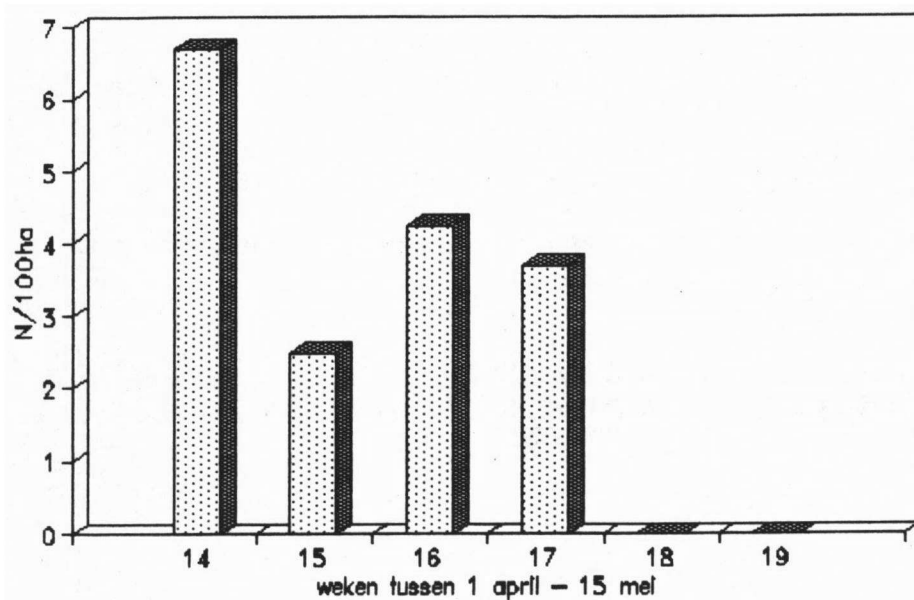
Broedgevallen van de Wintertaling zijn in het onderzoeksgebied niet vastgesteld.

Figuur 2 toont de gemiddelde groeps-grootte tijdens de voorjaarstrek. 88.4 % van de groepen bestaat uit 2 vogels, dat wil zeggen uit paartjes. De grootste groep Wintertalingen bestond uit 7 vogels. Dit was een eenmalige waarneming.

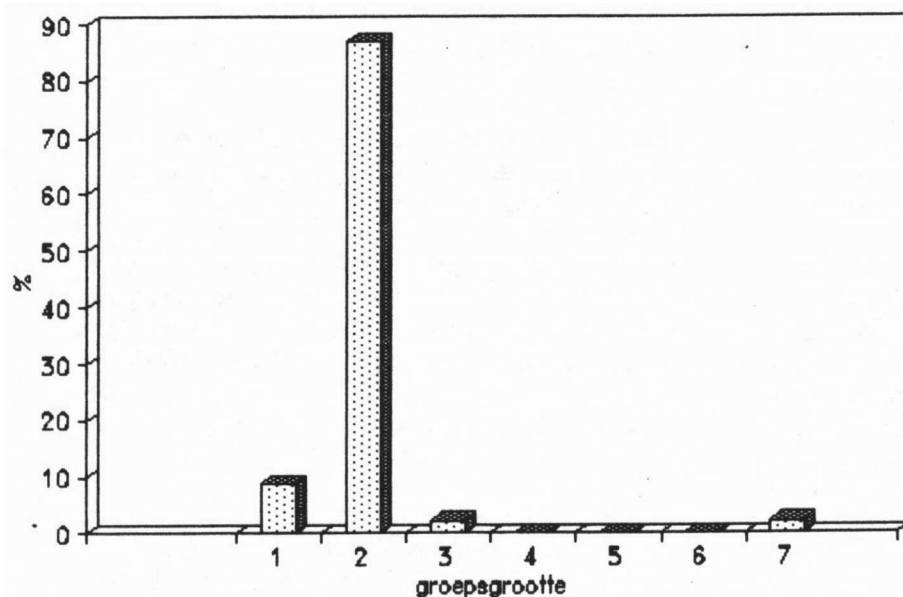
Tot slot

Tijdens een weidevogelkartering in de kleigraslanden van Sauwerd en het Zuidelijk Westerkwartier bleek een niet eerder opgemerkte doortrek plaats te vinden van Wintertalingen. Uit het gegeven aantalsverloop in figuur 1 blijkt overduidelijk dat deze trek bij aanvang van het weidevogelonderzoek al geruime tijd aan de gang was.

In maart en april vindt de meeste voorjaarstrek plaats en/of arriveren de Wintertalingen op hun broedplaatsen (onder andere Ruitenbeek (1979), Van Dijk & Van Os (1982), SOVON (1987)).

Figuur 1
Het gemiddeld aantalsverloop van de Wintertaling per week tijdens de voorjaars-trek.

Figuur 2
De gemiddelde groeps-grootte bij de Wintertaling tijdens de voorjaarstrek.

In Groningen vindt er in deze maanden volgens Boekema et al. (1983) in het binnenland nauwelijks enige toename plaats van het aantal Wintertalingen. Van enige voorjaarstrek door het binnenland zou dus geen sprake zijn.

Uit de gegevens blijkt wel degelijk van enige doortrek sprake te zijn. Deze doortrek verloopt echter nogal

onopvallend door de lage dichtheden en kleine groepen (paartjes) waarin deze vogels, verspreid, voorkomen. Alleen met grootschalige tellingen wordt deze trek zichtbaar.

Gericht onderzoek naar deze heimelijke doortrek van de Wintertaling kan nog leuke resultaten opleveren. Wanneer begint deze voorjaarstrek, wat

zijn de verschillen met de veengraslanden, zijn er regionale verschillen en hoe verhoudt deze trekt zich bijvoorbeeld tot de najaarstrek en overwinterende vogels zijn zo nog enkele open vragen.

Literatuur

Boekema E.J., P. Glas & J. Hulscher (1983): Vogels van de provincie Groningen. Bouma, Groningen.

Dijk A.J. van & B.L.J. van Os (1982): Vogels van Drenthe. Van Gorcum, Assen.

Ruitenbeek W. (1979): Het belang van onderbemaalde sloten in Noordhollandse droogmakerijen als fourageergebied voor steltlopers en Wintertalingen. Watervogels 4 (3): 106-116.

SOVON (1987): Atlas van de Nederlandse vogels.

Jan van 't Hoff
Stadsweg 65
GARRELSWEER